

Centrul de Abilitare si Reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilitati Horia

Nr. 37288 / 18.10.2023

Către,

Consiliul de Monitorizare

a Implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Referitor la vizita de monitorizare desfășurată în perioada 07.08.2023–09.08.2023, la Centrul de Abilitare si Reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Horia, din subordinea DGASPC Tulcea, urmare căreia s-a întocmit Raportul nr. 2432/05.09.2023 transmis de instituția dumneavoastră la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, înregistrat sub nr. 37288/19.09.2023, vă comunicăm următoarele:

Art. 9 Accesibilitatea

1. *Accesibilitatea intrării dinspre curtea interioara in corpul unde locuiesc rezidentii cu rampa de acces conform standardelor;*
2. *Accesibilizarea grupurilor sanitare (montare bara tip mana curenta in bai);*
3. *Accesibilizarea spatiilor comune (montare bara tip mana curenta).*

1. Pentru realizarea rampei de acces din curtea interioara, conform standardelor, s-a intocmit si transmis catre D.G.A.S.P.C.Tulcea, referatul de necesitate nr.691/26.09.2023 prin care se solicita materiale necesare efectuării lucrărilor la rampa de acces;

2. si 3. In vederea accesibilizării spațiilor comune si a grupurile sanitare cu suport tip mână curentă, s-au întocmit și transmis către D.G.A.S.P.C. Tulcea, referatele de necesitate nr. 682/25.09.2023 si 695/28.09.2023 prin care se solicita achiziționarea bărilor tip mana curenta;

Art. 12 Recunoașterea egală în fața legii

1. *Demararea si respectiv accelerarea procesului de scoatere de sub interdicție.*
2. *Formarea specializata/autorizata a angajatilor in domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilitati, in special privind planificarea si furnizarea serviciilor centrate pe persoana, sprijinului in luarea deciziei, de escaladare, comunicare si relationare cu persoane cu comportamente dificile, etc.*
3. *Intocmirea procedurii privind acordarea asistentei si suportului pentru luarea unei decizii in acord cu prevederile CDPD.*
4. *Evaluarea factorilor declansatori impreuna cu fiecare rezident si stabilirea cu anticipatie a modului de actiune in eventualitatea aparitiei unei crize care sa corespunda dorintelor rezidentului pentru a preveni tratamentul fara consimtamant.*

1. În cadrul centrului exista 6 persoane puse interdicție, 3 dintre acestea au numit tutore o persoana din cadrul familiei, 2 beneficiari au ca tutore o persoana din cadrul Primăriei Izvoarele și un rezident are ca tutore un reprezentant din cadrul Primăriei Turcoaia.

Urmare a recomandării echipei de monitorizare, s-au inițiat demersurile pentru realizarea procedurii de reexaminare, în vederea procesului de scoatere sub interdicție, în sensul transmiterii de adrese către tutori, referitoare la prevederile art.20, alin. (2) din Legea nr. 140/2022;

2. La nivel de centru, personalul este instruit periodic cu privire la legislația în vigoare, precum și la Procedurile Operaționale. Astfel, pe parcursul anului 2023 au fost susținute la nivelul serviciului social o serie de sesiuni de informare și instruire după cum urmează:

- **Trimestrul I:** sesiune de informare privind procedura admiterii în centru, procedura de asistare în caz de fază terminală sau deces, sesiune de informare privind combaterea abuzului, drepturile beneficiarilor;
- **Trimestrul II:** sesiune de informare privind obligațiile beneficiarilor, R.O.F. C.Ab.R. Horia, R.O.I. Horia, codul etic al personalului ;
- **Trimestrul III:** sesiune de informare privind folosirea corectă a substanțelor dezinfectante, combaterea discriminării, dezbateră manualului de proceduri;
- **Trimestrul IV:** sesiune de instruire privind ghidul beneficiarului, procedura privind sesizările și reclamațiile, Ord.82/2019, legea 448/2006.

Cursurile prevăzute în Planul de instruire și formare profesională, aprobat la nivel de DGASPC Tulcea, precum și cele prevăzute în recomandare, se vor efectua în funcție de alocările bugetare cu această destinație.

3. La nivelul D.G.A.S.P.C. Tulcea, este elaborată procedura privind acordarea asistenței și suportului pentru luarea unei decizii. Aceasta urmând a fi revizuită în acord cu CDPD.

4. Evaluarea factorilor declanșatori împreună cu fiecare rezident și stabilirea cu anticipație a modului de acțiune în eventualitatea apariției unei crize care să corespundă dorințelor rezidentului pentru a preveni tratamentul fără consimțământ.

Facem precizarea că, pentru rezidenții cu tulburări de comportament ce fac parte dintr-un spectru patologic mai vast (neurologic și/sau psihiatric), capacitatea de proiecție în viitorul propriu este, în cel mai bun caz, foarte mult redusă, adesea absentă. În sensul celor precizate, facem mențiunea că doar capacitățile cognitive ale beneficiarului pot constitui temeiul necesar punerii în practică a unui demers anticipativ și de comun acord pentru modul de acțiune în eventualitatea apariției unei crize. Având în vedere că aceste capacități sunt fie insuficient dezvoltate sau sever deteriorate în cazul beneficiarilor rezidenți în cadrul CabR Horia, predispuși la generarea de situații de criză/conflict, stabilirea cu anticipație, de comun acord cu beneficiarul, a modului de acțiune în eventualitatea apariției unei crize care să corespundă dorințelor rezidentului pentru a preveni tratamentul fără consimțământ, nu constituie un demers realist în contextul afecțiunilor psihice obiective și atestate de încadrarea medico-socială în grad și tip de handicap, conforma prevederilor legale.

Art. 19 Viata independentă și includere în comunitate

1. *Inițierea planului de dezinstituționalizare a centrului de către D.G.A.S.P.C. Tulcea, planificarea activităților necesare implementării acestui plan (activitățile de comunicare realizarea situației sintetice a persoanelor cu dizabilități la nivel județean, stabilirea echipei de management, asigurarea funcționalității sistemului contabil) potrivit strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030.*
2. *Accelerarea activităților privind dezinstituționalizarea rezidenților așa cum sunt prevăzute în Ghid privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare, Anexa la Strategia menționată anterior, cum ar fi Planificarea centrata pe persoana fiecărui rezident din centru care să*

vizeze nevoile, dorintele si aspiratiile acestuia in vederea accesului la servicii si resurse necesare unei vieti independente, cu respectarea articolului 19.

3. Accelerarea transferului in comunitate pe baza acestei planificari.

În ceea ce priveste provocarile/problemele cu care institutia noastra s-a confruntat în derularea dezinstitutionalizarii, enumeram urmatoarele:

- Riscul de saracie si excluziune sociala ce afecteaza 1 din 3 cetateni, conform Rapoartelor de tara (2019), cifre colectate statistic înainte de manifestarea deficitului economic si a crizei energetice actuale;

- Reducerea densitații populației și migratia catre alte state a resursei umane (**indeosebi cea specializată**) necesara punerii în aplicare a proiectelor si actiunilor socio-profesionale de baza în derularea dezinstitutionalizarii;

- Slaba dezvoltare economica a judetului;

- Slaba dezvoltare in domeniul sanataii publice a judetului;

- Slaba dezvoltare in infrastructura sociala a judetului;

In ceea ce priveste provocarile/problemele cu care beneficiarii sociali rezidentiali s-au confruntat în derularea dezinstitutionalizarii, enumeram urmatoarele:

- Riscul major si imediat de saracie si excluziune sociala;

- Numarul redus sau absenta ingrijitorilor formali si informali la nivelul comunitatilor precum si, suplimentar, slabele abilitati ale membrilor de familie/sustinatori legali în acordarea ingrijirii si a suportului de baza, in forma continuata, necesar persoanelor adulte cu dizabilitati;

- Slaba dezvoltare economica a judetului, ce determina o oferta redusa si specializata a locurilor de munca;

- Slaba dezvoltare in domeniul sanataii publice a judetului, fapt ce genereaza dificultati severe in mentinerea continuitatii ingrijirilor medicale de specialitate, inclusiv in reevaluarea periodica a starii de sanatate si in continuitatea tratamentului medical administrat pe baza de reteta;

- Slaba dezvoltare in infrastructura sociala a judetului, fapt ce determina ca persoana cu dizabilitati si familia acesteia sa nu beneficieze de suport imediat in situatii de criza, altul decat apelarea numarului national de urgenta 112 si transportul prin serviciul de ambulanta catre UPU/SJU Tulcea, serviciu public de profil strict medical;

In ceea ce priveste posibile solutii la dificultatile enumerate si cu potential de aplicare, putem considera necesare si oportune:

- **Reevaluarea procesului dezinstitutionalizarii tinând cont de realitățile actuale;**

- Consultarea entitatilor institutionale din teritoriu cu experienta în domeniul social asupra perspectivei dezinstitutionalizarii **în conditiile socio-economice actuale** aflate într-o continua schimbare;

- Extinderea perioadei de implementare a angajamentului dezinstitutionalizarii;

- Centrarea la nivel de Autoritate pe situatiile **concrete** din teritoriu, cumul de factori si variabile esentiale pentru evolutia persoanei cu dizabilitati dezinstitutionalizate.

In ceea ce priveste aspect de intervenit, din Strategia de dezinstitutionalizare, putem considera:

- Extinderea perioadei de implementare a angajamentului dezinstitutionalizarii;

- Reevaluarea procesului dezinstitutionalizarii in forma actuala;

- Analiza extinsa a capacitaților economice, ale sanataii, resursei umane, pieței locurilor de munca, educatie, infrastructurii/transportului, **teritoriale** pentru conturarea celei mai optime viziuni de ansamblu si de durata, atat a fenomenului institutionalizarii, cat si celui al dezinstitutionalizarii ca potentiala solutie pentru adultul cu dizabilitati cu nevoi multiple, inclusiv cele generate de varsta biologica inaintata si asociata conditiei de boala.

Art.26 Abilitare și reabilitare

1. *Ocuparea posturilor vacante*
2. *Diversificarea activitatilor de abilitare si reabilitare: terapii prin invatare (de exemplu, reprezentare, dezvoltarea imaginatiei, a atentiei, memoriei, inteligentei, creativitatii, etc.);*
3. *Organizarea si formarea autonomiei personale (de exemplu, educatie perceptiva); reorganizarea conduitelor si restructurarea perceptiv-motorie; terapie ocupationala si terapie de expresie (de exemplu, expresie grafica, plastica, corporala, verbala, psihodrama, etc.); activitati de pregatire a nivelului de educatie/pregatire pentru munca (organizarea de ateliere lucrativ-terapeutice, incurajarea activitatilor de voluntariat, participarea la actiuni de mestesugit, sau la formari profesionale, oferirea de indrumare si consiliere pre si post angajare, pentru accesarea sau mentinerea unui loc de munca).*

1. În funcție de contextul legal (*restricții privind ocuparea posturilor*) și de alocările bugetare cu această destinație, se va organiza concurs de ocupare a posturilor vacante, în vederea completării ștatelor de funcții aprobate;

2. și 3. Personalul de specialitate a luat act de recomandările exprimate în acest sens, implicând deja beneficiarii într-o serie de activități care să dezvolte imaginația, atenția, memoria, inteligența, creativitatea...etc.

Rezidenții sunt încurajați să participe și la activități necesare pentru dobândirea deprinderilor pentru viața independentă, cum ar fi:

- menținerea/dezvoltarea aptitudinilor cognitive;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor zilnice;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de comunicare;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de mobilitate;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de autoîngrijire;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de îngrijire a propriei sănătăți;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de autogospodărire;
- menținerea/dezvoltarea deprinderilor de interacțiune;
- integrare și participare socială;
- educație financiară.

Art.27 Munca și încadrarea în câmpul muncii

1. *Reevaluarea capacității de muncă a beneficiarilor care nu dețin surse de venit și continuarea demersurilor în vederea angajării lor, sau a obținerii pensiei de invaliditate în cazul în care îndeplinesc aceste condiții.*

1. Urmare discuțiilor avute și a consilierii oferite în acest sens, o mare parte dintre beneficiarii din cadrul centrului Horia și-au exprimat dezacordul cu privire la ocuparea unui loc de muncă motivând că nu pot munci din cauza afecțiunilor patologice pe care le au.

Pentru cei care vor dori să se încadreze în câmpul muncii, se vor face demersuri în acest sens, în concordanță cu recomandările echipei de monitorizare.

Art.28 Standarde de viață și de protecție socială adecvate

1. *Reconditionarea/inlocuirea mobilierului uzat;*
2. *Inlocuirea/montarea obiectelor sanitare uzate sau lipsa (oglinzi, para dus, baterie lavoar);*
3. *Reconditionarea/schimbarea usilor sparte;*

4. Montarea manerelor la usi;
5. Inlocuirea pardoselii cu tarkett;
6. Inlocuirea paturilor;
7. Repararea/inlocuirea acoperisului pentru a putea fi montate colectoarele solare cu rezervor de apa;
8. Repararea/renovarea peretilor care prezinta infiltratii, dar si eliminarea cauzei infiltratiilor;
9. Renovarea salii de sport si obtinerea aprobarilor necesare astfel incat sa poata fi utilizata de catre beneficiari;
10. Curatarea lazilor frigorifice.

1. A fost întocmit și transmis referatul de necesitate, înregistrat sub nr.681/25.09.2023, cu privire la achizitionarea de mobilier;
2. Au fost înlocuite obiectele sanitare uzate sau lipsa;
3. Usile care necesitau reparatii, au fost reconditionate;
4. Au fost montate manerele lipsa de la usi;
5. A fost intocmit si transmis referat de necesitate, inregistrat sub nr.694/28.09.2023, cu privire la achizitionarea de tarkett si montarea acestuia de catre o firma specializata;
6. A fost intocmit si transmis referat de necesitate, inregistrat sub nr.680/25.09.2023, cu privire la achizitionarea de paturi;
7. 8. Si 9. În functie de bugetul alocat, si rectificările ulterioare, aceste lucrari vor fi prinse in proiecte de investitii, cu termene de finalizare, cat mai rapide.
10. După constatare, în timpul vizitei de monitorizare, lazile frigorifice au fost curățate și sunt menținute așa.

Art. 30 Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

1. Amenajarea curții conform nevoilor beneficiarilor (de ex. Spațiu pentru relaxare, activități recreative, sportive și petrecerea timpului liber);
2. Diversificarea activitatilor culturale si recreative in centru;
3. Facilitarea zilnica a accesului rezidentilor (indiferent de dizabilitate sau mobilitate fizica) la spatiile din exteriorul centrului (fie curtea sau spatii din comunitate)
4. Furnizarea de informații actualizate rezidenților despre activități din comunitate și sprijinirea acestora de a participa la acestea, individual sau în grup (de ex. Participarea beneficiarilor la expoziții destinate persoanelor cu dizabilități organizate de diferite instituții).

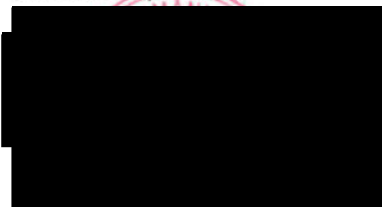
1. În curtea centrului sunt amenajate: balansoare, un foisor, decoruri rustice cu flori, spatii verzi, livada, unde beneficiarii se relaxează și își petrec timpul liber. Pe viitor se vor cauta solutiile pentru suplimentarea spațiilor de relaxare.
2. Specialistii vor identifica și accesa alte tipuri de activități culturale și recreative în cadrul centru, în acord cu dorintele beneficiarilor;
3. Beneficiarii din centrul CABR Horia, au acces neingradit, indiferent de dizabilitate sau mobilitate fizica, la spatiile din exteriorul centrului (fie curtea sau spatii din comunitate). Pentru cei care nu se pot deplasa singuri, la solicitarea acestora, le putem facilita accesul, cu mijloace asistive sau în afara centrului cu autoturismul unitatii;

4. Rezentii din cadrul CAbr Horia se bucura de informatii actualizate despre activitati din comunitate si sunt sprijiniti si incurajati sa participe la acestea (de ex: la vernisajul organizat de Consiliul de Monitorizare, in data 03.12.2021, unde au fost expuse lucrari ale persoanelor cu dizabilitati, au participat si doua beneficiare din centrul nostru, cu tablouri realizate de ele).

Cu stima,

Director general

HOROBET Sorin

Întocmit,
Şef centru

Chiriac Marius*

Director general adjunct

persoane adulte

SCRIBA Mona

